

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1896, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts dels i propositionen n:o 5 framlagda förslag till förordning angående blindundervisningen, dels ock i statsverkspropositionen gjorda framställningar beträffande undervisningsanstalter för blinda.

Uti särskild proposition (n:o 5) af den 13 januari 1896 har Kongl. Maj:t, med åberopande af propositionen bilagdt protokoll öfver ecklesiastik-ärenden för samma dag, till Riksdagens antagande öfverlemnad följande

Förslag

till

förordning angående blindundervisningen.

§ 1.

Mom. 1. Med blinda, å hvilka denna förordning är tillämplig, afses icke blott de, som äro helt och hållet oförmögna att se, utan äfven sådana, hvilkas synförmåga är till den grad försvagad, att de icke med någon egentlig fördel kunna deltaga i vanlig skolundervisning.

Mom. 2. Å blinda, som tillika äro döfstumma eller sinnesslöa, eger denna förordning ej tillämplighet.

§ 2.

Erforderliga anstalter för blinda barns uppfostran och undervisning upprättas af staten och utgöras af dels förskolor, till hvilka är förlagd den förberedande undervisningen, dels institut för undervisningens fortsättande och avslutande.

§ 3.

Alla sådana barn, som i § 1 mom. 1 af denna förordning omförmälas, skola till undervisning inställas i vederbörlig af staten upprättad läroanstalt för blinda, så vida icke föräldrar eller målsmän, som sådant föredraga, enskildt sörja för undervisningen af dem, som stå under deras målsmanskap, eller barn befinner behäftadt med sådan sjukdom, att det samma ej anses böra i offentlig läroanstalt intagas.

Vederbörande skolråd skall tillse, att blindt barn, i enlighet med denna förordning, varder i läroanstalt intaget, äfvensom att barn, som enskildt undervisas, erhåller sådan undervisning, att den i noggrannhet och omfattning hufvudsakligen motsvarar den, som meddelas i offentlig läroanstalt för blinda. Kommer till skolrådets kännedom, att blindt barn afhålls från undervisning eller icke erhåller nöjaktig sådan, skall skolrådet ålägga barnet skolgång i offentlig läroanstalt för blinda. Skulle föräldrar eller målsmän tredskas att efterkomma hvad i afseende å de blinda barnens undervisning i denna förordning finnes stadgad eller hvad af vederbörande skolråd på grund deraf föreskrifves, skola de tredskande undergå varning af skolrådet. Blifver sådan varning fruktlös, må barnet kunna från föräldrar eller målsmän skiljas och på deras bekostnad sändas till vederbörlig läroanstalt.

§ 4.

Skolåldern räknas från och med det år, under hvilket barnet fyller sju år, och må dess skolgång ej uppskjutas längre än till det år, under hvilket barnet fyller nio år.

För barn, som blifvit blindt efter sist nämnda tid eller af förekommen anledning icke, på sätt ske bort, i läroanstalt för blinda intagits inom nu stadgad tid, fortfar skyldigheten att till undervisning i sådan anstalt inställas, till dess barnet fyller fjorton år.

Barn äro skolpligtiga under de tio år, som följa efter dess intagning i läroanstalt, derest icke barnet före denna tids utgång inhemtat sådana kunskaper och färdigheter samt uppnått den utveckling, att det anses böra från skolgång befrias, eller är så svagt begåfvadt, att dess fortsatta vistelse i läroanstalt anses vara utan gagn.

§ 5.

För hvart och ett blindt barn, som, på grund af bestämmelserna i denna förordning, är intaget i på statens bekostnad upprättad läroanstalt för blindas, vare sig förskola eller institut, skall af vederbörande landstingsområde eller af stad, som ej i landsting deltagar, erläggas en årlig afgift af 300 kronor.

§ 6.

Landsting eller stadsfullmäktige i stad, som ej i landsting deltagar, ega att för hvarje till landstingsområdet eller staden hörande barn, som, enligt hvad i denna förordning stadgas, är intaget i förskola för blindas eller i blindinstitut, bestämman en viss årlig afgift, med hvilken föräldrar eller målsmän skola bidra till betäckande af kostnaderna för barnets vistelse vid skolan eller institutet.

De föräldrar eller målsmän, hvilka icke ega tillgång till afgiftens erläggande, skola genom fattigvårdens försorg härutinnan understödjas.

§ 7.

De närmare föreskrifter, som för tillämpningen af denna förordning kunna erfordras, utfärdas af Kongl. Maj:t.

Öfvergångsstadganden.

Undervisningen för i skolåldern varande blindas barn skall blifva obligatorisk från och med år 1899.

Skolpligten inträder successivt, så att år 1899 endast de barn, som under detta år fylla 9 år, blifva skolpligtiga, dock med rätt för öfriga i

skolåldern varande barn att begagna undervisningen, om och i den mån i undervisningsanstalterna utrymme kan för dem beredas.

Härjemte har Kongl. Maj:t i förenämnda proposition låtit till Riksdagens kännedom komma, att, derest de i ofvan intagna förslag till förordning angifna grunder vinna Riksdagens godkännande, Kongl. Maj:t är sinnad utfärda gemensam stadga för blindinstitutet och förskolorna för blinda af den lydelse vid propositionen fogadt förslag utvisar.

I den till Riksdagen den 16 januari innevarande år aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t under riksstatsens åttonde hufvudtitel föreslagit, *dels* i punkten 21:

att, under förutsättning att blindundervisningen blefve ordnad i enlighet med af Kongl. Maj:t och Riksdagen godkända grunder, Riksdagen måtte medgifva:

att, utom de redan befintliga undervisningsanstalterna för blinda, blindinstitutet å Tomteboda, förskolan för blinda i Vexjö och handtverkskolan i Kristinehamn, upprättades ännu en förskola för blinda å Tomteboda;

att vid förskolan i Vexjö anställdes 1 rektor, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal, och vid förskolan å Tomteboda, som skulle förestås af rektorn vid institutet för blinda, 1 första lärarinna, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal;

att rektorn vid förskolan i Vexjö erhöle i årlig lön 2,000 kronor, första lärarinnan vid förskolan å Tomteboda 1,200 kronor samt hvar och en af öfriga lärarinnor vid båda skolorna 1,000 kronor;

att rektorn och samtliga lärarinnor finge fri bostad och värme vid läroanstalten;

att såväl rektorn som lärarinnorna skulle vara berättigade till två ålderstillägg å 300 kronor hvarterda efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, hvilka ålderstillägg skulle utgå af det å riksstatsens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg, med rätt för vederbörande att i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig tid, hvarunder de före ny stats tillämpning innehaft tjänst vid statens läroanstalter för blinda; samt

att för tillämpning af den för förskolan i Vexjö uppgjorda staten måtte på ordinarie stat beviljas ett årligt belopp af 13,500 kronor;

dels ock i punkten 75:

att till uppförande af en byggnad för en förskola för blinda vid Tomtebodas samt för bestridande af kostnader för uppgjorda ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande byggnad måtte beviljas ett belopp af 81,950 kronor och deraf på extra stat för år 1897 anvisas 50,750 kronor.

Från det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1896 får det sammansatta stats- och lagutskottet, till hvars behandling Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda framställningar blifvit öfverlemnade, här meddela följande.

I särskilda, till Kongl. Maj:t ställda skrivelser den 14 september 1892 och den 1 maj 1893 hade styrelsen för blindskolan i Vexjö gjort framställning, bland annat, dels derom, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta proposition om anvisande af anslag till inköpande af tomt och bestridande af kostnaderna för uppförande af en byggnad för blindskolan, dels ock derom, att Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen äska ett anslag å ordinarie stat af 14,500 kronor till uppehållande af skolans verksamhet från och med år 1895 i stället för det dittills å extra stat för ändamålet årligen utgående anslag af 11,000 kronor.

Till stöd för den begärda anslagsförhöjningen hade styrelsen framlagt följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för skolan för år 1895.

Inkomster:

Statsanslag	kr. 14,500: —
årsafgifter af 40 barn, 300 kronor för hvarje	» 12,000: —
genom försäljning af handarbete	» 150: —
räntemedel	» 50: —
	<hr/>
	tillsammans kr. 26,700: —

Utgifter:

Hyra för lokal	kr. 4,000: —
för lokalens underhåll	» 500: —
lön till föreståndare	» 2,000: —
två ålderstillägg å 500 kronor åt nuvarande föreståndaren G. A. Lyberg efter 21 års tjenstetid	» 1,000: —
lön till 3 lärarinnor, 1,000 kronor till hvarje	» 3,000: —
arfvode för sekreterare- och räkenskapsförord m. m.	» 300: —
	<hr/>
	Transport kr. 10,800: —

	Transport	kr. 10,800: —
aflöning och städja till tjänstepersonalen	»	1,100: —
kosthåll för 40 barn och 6 tjänare efter 50 öre per dag	»	8,395: —
beklädnad af 40 barn efter 50 kronor för hvarje	»	2,000: —
tvätt och renhållning	»	500: —
ved och lyshållning	»	1,500: —
läkare- och sjukvård	»	600: —
undervisnings- och arbetsmateriel	»	500: —
inventarier	»	600: —
diverse utgifter	»	705: —
	tillsammans	kr. 26,700: —.

Kostnaden för den ifrågasatta nya byggnaden för blindskolan hade beräknats till 140,000 kronor, deraf 12,000 till inköp af byggnadsplats i Vexjö.

Sedan direktionen öfver institutet för blindas, efter att hafva i ärendet hört institutets direktor, yttrat sig öfver de af blindskolans styrelse gjorda framställningar, hade handlingarna i detta ärende öfverlemnats till de af Kongl. Maj:t för afgifvande af förslag rörande ordnandet af undervisningen af sinnesslöa barn m. m. den 22 september 1893 utsedde komiterade; och hade dessa komiterade den 19 december samma år till Kongl. Maj:t inkommit med utlåtande, för hvilket närmare redogörelse lemnas å sid. 90—97 i statsrådsprotokollet.

Till statsrådsprotokollet den 13 januari 1894, då Kongl. Maj:t beslöt att till Riksdagen afläta proposition om höjning af anslaget till blindskolan i Vexjö samt om dess öfverflyttande från extra till ordinarie stat, yttrade föredragande departementschefen, bland annat, följande:

»Enligt förenämnda af styrelsen uppgjorda och af komiterade förordade förslag skulle för skolan å stat erfordras:

till aflöning åt föreståndaren	kr. 2,000: —
» » » 3 lärarinnor, 1,000 kronor	
till hvarje	» 3,000: —
till arfvode för sekreterare- och räkenskaps- göromål m. m.	» 300: — kr. 5,300: —
till öfriga i förslaget upptagna utgiftsposter, utom till ålders- tillägg åt nuvarande föreståndaren	» 20,400: —
	<hr/> Summa kr. 25,700: —

Härjemte skulle föreståndaren och lärarinnorna vara berättigade till två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor för den förre och å 300 kronor för hvar och en af de senare, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

Till bestridande af dessa utgifter hafva beräknats:

årsafgifter af 40 elever	kr. 12,000: —
inkomst af försålda handarbeten	» 150: —
räntemedel	» 50: —
	<hr/>
	Summa kr. 12,200: —.

Till betäckande af återstoden har styrelsen, som beräknat två ålders- tillägg åt nuvarande föreståndaren å tillhoppa 1,000 kronor, begärt ett an- slag å 14,500 kronor.

Då emellertid nämnda ålderstillägg synas mig böra, såsom komiterade föreslagit, utgå af det å åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till ålderstillägg och således icke uppföras å skolans stat, skulle anslaget å denna stat bestämmas till endast 13,500 kronor.

Jag hemställer således, att Eders Kongl. Maj:t måtte, med förklarande, att Eders Kongl. Maj:t ämnar för en kommande Riksdag framlägga för- slag till blindundervisningens fullständiga ordnande i hufvudsaklig öfver- ensstämmelse med omförmälda, af komiterade angifna grunder, nu endast föreslå Riksdagen

att, med godkännande af nyssnämnda aflöningsstat å tillhoppa 5,300 kronor, besluta, att för tillämpningen af samma stat och till bestridande af skolans utgifter i öfrigt, det hittills å extra stat uppförda anslag till blindskolan i Vexjö må från och med år 1895 uppföras å ordinarie stat, med ett från 11,000 kronor till 13,500 kronor förhöjdt belopp, afvensom medgifva,

att de för skolans föreståndare och lärarinnor afsedda två ålders- tillägg, hvartdera å 500 kronor för den förre och å 300 kronor för en hvar af de senare, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, må utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till ålderstillägg; samt

att två ålderstillägg må utgå för den nuvarande föreståndaren från och med år 1895 med tillhoppa 1,000 kronor.»

Sedan Kongl. Maj:t, med gillande af hvad departementschefen sålunda hemställt, i öfverensstämmelse dermed till 1894 års Riksdag aflätit propo- sition, blef denna framställning på det sätt af Riksdagen bifallen, att Riks-

dagen anvisade till blindskolan i Vexjö för år 1895 ett extra anslag af 14,100 kronor.

Som skäl för detta sitt beslut anförde Riksdagen: Då, enligt hvad departementschefen till statsrådsprotokollet anført, frågan om ett definitivt ordnande af blindundervisningen ännu icke fått den utredning, att förslag i ämnet kunnat för Riksdagen framläggas, hade Riksdagen icke funnit anledning att ingå i närmare pröfning af den plan härför, som blifvit af 1893 års komiterade utarbetad. Med afseende härå hade Riksdagen endast velat uttala, att komiterade syntes på ett fullt öfvertygande sätt hafva ådagalagt, att blindundervisningen i vårt land borde kunna med en ändamålsenlig anordning varda behörigen tillgodosedd genom de läroanstalter, som redan kommit till stånd, jemte ytterligare en förberedande skola för blinda barn. Då emellertid, såsom af statsrådsprotokollet framginge, Kongl. Maj:t hade för afsigt att inom den närmaste framtiden till Riksdagen göra framställning om blindundervisningens fullständiga ordnande, ansåge Riksdagen icke lämpligt, att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, en fast organisation af blindskolan i Vexjö blefve genom fastställande af stat för densamma redan då beslutad, hvarigenom utan tvifvel genomförandet af de förändrade anordningar, som vid pröfningen af förenämnda fråga i hela dess vidd kunde befinnas erforderliga, skulle blifva försväradt, och hade Riksdagen följaktligen funnit sig icke böra bifalla Kongl. Maj:ts förslag, att anslaget till denna skola måtte uppföras å ordinarie stat. En förhöjning af det till blindskolan å extra stat utgående anslag funne Riksdagen deremot vara af behovet påkallad, och hade Riksdagen vid Kongl. Maj:ts framställning i denna del icke annat att erinra, än att ålderstilläggen åt den nuvarande föreståndaren syntes böra fortfarande utgå med samma belopp som hittills, eller sammanlagdt 600 kronor, hvilket ock motsvarade hvad af 1880 års blindkomité i detta afseende föreslagits. Då vid bibehållande af anslaget till blindskolan å extra stat ifrågavarande ålderstillägg borde derifrån bestridas, syntes detta anslag, med inberäkning af förberörda belopp 600 kronor till ålderstillägg åt föreståndaren, böra uppföras med 14,100 kronor.

Enligt hvad departementschefen härefter meddelat, hade Kongl. Maj:t den 22 juni 1894 anbefalt direktionen öfver institutet för blinda att inkomma med yttrande och förslag angående anordnandet af en förskola för blinda vid Tomtebodas i enlighet med de af 1893 års komité föreslagna grunder samt att låta uppgöra ritningar och kostnadsförslag till de byggnader, som för en sådan skola kunde synas erforderliga.

Till åtlydnad häraf hade direktionen den 23 oktober 1894 till Kongl. Maj:t inkommit med berörda ritningar och förslag och dervid anført, att

direktionen, vid granskning af det i bemälda komités utlåtande intagna förslaget till stat för en blindskola, ansett det hvarken ur pedagogisk eller ur ekonomisk synpunkt välbetänkt, att en särskild föreståndare anställdes för en förskola med 40 elever, då denna skola skulle ställas vid sidan af och förenas med ett institut, afsedt för 100 elever, utan hölle direktionen före, att institutets direktor borde kunna förestå båda läroanstalterna, möjligen mot åtnjutande af någon minskning i undervisningsskyldigheten vid institutet och med biträde vid förskolan af en af dennas lärarinnor, hvilkas antal i följd häraf torde böra ökas från tre till fyra. Vidare ansåge direktionen, att några särskilda s. k. dagrum icke erfordrades, utan att arbetsrummen borde göras så stora, att de kunde användas till dagrum.

Med iakttagande häraf och i öfrigt af de utaf förenämnda komité föreslagna grunder hade direktionen låtit uppgöra ritningar och beskrifning till byggnad för ifrågavarande blindskola; och hade dervid afsetts, att matsalar, musikrum, gymnastik-, sjuk- och badrum samt tvättstuga skulle begagnas gemensamt med institutet, hvarförutom direktionen tillåte sig påpeka, att korridorerna gjorts så rymliga, att äfven de i sin mån borde kunna afhjelpa frånvaron af dagrum, samt att för den lärarinna, som skulle biträda föreståndaren, i planen upptagits två rum.

Det upprättade kostnadsförslaget slutade på ett belopp af 81,200 kronor, deri inbegripna kostnaderna för såväl gas-, vatten- och afloppsledningar som ock värmeledning, äfvensom kostnader, som komme att föranledas af ändringar i institutets kök och ångpannerum till följd af förskolans anordnande vid Tomtebodas.

Direktionen, som tillika låtit uppgöra förslag till utgifts- och inkomststat för skolan, hvilken stat slutade å ett belopp af 21,000 kronor, hade till sist hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes bereda institutet ersättning för det belopp, 750 kronor, som direktionen af institutets medel utbetalt till den person, hvilken uppgjort ifrågavarande ritningar och kostnadsförslag.

Direktionens nyssberörda skrifvelse var åtföljd af följande förslag till stat för en förskola för blinda å Tomtebodas.

Inkomster:

Statsanslag	kr. 9,000: —
Arsafgifter af 40 barn, 300 kronor för hvarje	» 12,000: —
	Summa kr. 21,000: —

Utgifter:

Fastighetens underhåll.....	kr.	750: —
Lön till en första lärarinna.....	»	1,200: —
» » 3 lärarinnor, 1,000 kronor till hvarje.....	»	3,000: —
» » 4 tjenare.....	»	800: —
Till kosthåll för 40 barn och 4 tjenare, efter 50 öre per dag.....	»	8,030: —
» beklädnad af 40 barn, efter 50 kronor för hvarje.....	»	2,000: —
» tvätt och renhållning.....	»	400: —
» bränsle och lyshållning.....	»	2,500: —
» sjukvård.....	»	200: —
» undervisnings- och arbetsmateriel.....	»	500: —
» inventarier.....	»	600: —
» arfvode för sekreterare- och kamreraregöromål.....	»	300: —
» diverse utgifter.....	»	720: —
		Summa kr. 21,000: —

Lärarynnorna skulle — förutom förmånen af fri bostad och värme — berättigas till två ålderstillägg, hvardera å 300 kronor efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjenstgöring.

Till statsrådsprotokollet den 14 januari 1895 hade departementschefen på anförda skäl hemställt, att till Riksdagens pröfning måtte framläggas följande grunder för blindundervisningens ordnande i vårt land:

att undervisningen för i skolåldern varande blinda barn, som ej tillika vore döfstumma eller sinnesslöa, blefve obligatorisk från och med år 1898;

att sådant barn blefve skolpliktigt det år, under hvilket det fylde 7 år, och att dess skolgång ej finge uppskjutas längre än till det år, under hvilket det fylde 9 år, dock med rätt för föräldrar eller målsmän att enskildt sörja för undervisningen af de barn, hvilka stode under deras målsmanskap;

att barnet vore skolpliktigt under de 10 år, som följde efter dess intagning i skola, derest det icke före denna tid förvärfvat sådana insigter och färdigheter, att det ansåges böra befrias från skolgång, eller vore så svagt begåfvadt, att dess fortsatta vistelse i skolan ansåges vara utan gagn;

att skoltvånget skulle inträda successivt, så att år 1898 endast de barn, som under detta år fylde 9 år, blefve skolpligtiga, dock med rätt för de barn, som under samma år fylde 7 eller 8 år, att begagna under-

visningen, om och i den mån i undervisningsanstalterna utrymme kunde beredas för dem;

att, utom de redan befintliga undervisningsanstalterna för blinda, blindinstitutet å Tomtebodas, förskolan för blinda i Vexjö och handtverkskolan i Kristinehamn, upprättades ännu en förskola för blinda å Tomteboda;

att förskolan för blinda å Tomteboda beräknades företrädesvis för Svealand och Norrland och skolan i Vexjö företrädesvis för Götaland;

att hvar och en af förskolorna anordnades för 40 barn och indelades i 4 ettåriga klasser;

att barn, som efter den genomgångna fyraåriga kursen visade sig förmöget till vidare utbildning, borde öfverflyttas till blindinstitutet, men att barn, som icke ansåges kunna göra sig till godo undervisningen å institutet, finge kvarstanna i förskolan ytterligare 2 år;

att undervisningsämnena i förskolorna borde vara: kristendoms-kunskap, modersmålet, räkning, åskådning, modellering, handarbete, sång och gymnastik;

att vid förskolan i Vexjö skulle anställas 1 föreståndare, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal, och vid förskolan å Tomteboda, som borde förestås af direktorn vid institutet för blinda, 1 första lärarinna, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal;

att föreståndaren för skolan i Vexjö skulle erhålla i årlig lön 2,000 kronor, första lärarinnan vid skolan å Tomteboda 1,200 kronor samt hvar och en af lärarinnorna vid båda skolorna 1,000 kronor;

att föreståndaren och lärarinnorna skulle få fri bostad och värme vid läroanstalten;

att såväl föreståndaren som lärarinnorna skulle vara berättigade till två ålderstillägg å 300 kronor hvarterda efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, hvilka ålderstillägg skulle utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till ålderstillägg;

att för hvar och ett i förskola för blinda eller i institutet för blinda intaget barn skulle af vederbörande landsting eller af stad, som ej i landstinget deltog, erläggas en årlig afgift af 300 kronor;

att landsting eller stadsfullmäktige, hvarom här vore fråga, skulle ega att för hvarje till landstingsområdet eller staden hörande barn, som vore intaget i förskola för blinda eller i blindinstitutet, bestämma en viss årlig afgift, med hvilken föräldrar eller målsmän skulle bidra till betäckande af kostnaderna för barnets underhåll och undervisning vid skolan;

att de föräldrar eller målsmän, hvilka icke egde tillgång till afgiftens erläggande, borde genom fattigvårdens försorg härutinnan understödjas; samt

att, när skoltvånget blifvit fullständigt genomfördt, det skulle blifva föremål för pröfning, huruvida icke de vid institutet för blinda befintliga friplatser, som betingades af statsbidraget, borde indragas, samt huru de till institutet hörande donationsmedlen lämpligast kunde, i öfverensstämmelse med donationsbrevfvens innehåll, till blindundervisningens fromma användas och statens utgifter för denna undervisning sålunda i någon mån minskas.

Under förutsättning att dessa grunder för blindundervisningens ordnande af Riksdagen godkändes, hemstälde departementschefen, dels att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att för tillämpning af den för förskolan för blinda i Vexjö uppgjorda staten måtte på ordinarie stat beviljas ett årligt belopp af 13,500 kronor, äfvensom att de för skolans föreståndare och lärarinnor afsedda två ålderstillägg, hvartdera å 300 kronor efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, finge utgå af det i riksstatsens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till ålderstillägg, och dels att, till uppförande af byggnad för en förskola för blinda å Tomtebodas och för bestridande af kostnaden för ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande byggnad måtte beviljas ett belopp af 81,950 kronor, samt att häraf måtte på extra stat för 1896 anvisas 50,750 kronor.

Med anledning af Kongl. Maj:ts i öfverensstämmelse härmed till Riksdagen gjorda framställning anhöll Riksdagen i skrifvelse den 3 maj 1895, med tillkännagifvande, att Riksdagen icke bifallit Kongl. Maj:ts framställning om godkännande af grunder för blindundervisningens ordnande, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för nästkommande års Riksdag framlägga förslag till lag angående blindundervisningen i riket; och anmälde Riksdagen tillika, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts framställning om uppförande å ordinarie stat af årligt anslag till förskolan för blinda i Vexjö m. m., hade på extra stat för år 1896 till blindskolan i Vexjö anvisat anslag till enahanda belopp, som för år 1895 blifvit beviljadt, eller 14,100 kronor; äfvensom att hvad Kongl. Maj:t föreslagit beträffande anslag till byggnad för förskolan för blinda vid Tomteboda icke för närvarande blifvit af Riksdagen bifallet.

Som skäl för det fattade beslutet anförde Riksdagen, att Riksdagen vid granskning af de till dess godkännande framlagda grunderna för blindundervisningens ordnande hade funnit några af dessa beröra förhållanden af den natur, att de borde på den allmänna lagstiftningens väg regleras. Riksdagen tilläte sig derjemte erinra, hurusom en med den nu föreliggande väsentligen likartad angelägenhet, nemligen döfstumundervisningen i riket, blifvit ordnad genom en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag. Med hänsyn härtill och då frågan om blindundervis-

ningens ordnande syntes böra på enahanda sätt behandlas, hade Riksdagen icke kunnat godkänna allmänna grunder för samma undervisning i den form, Kongl. Maj:t föreslagit, utan ansett sig böra, med afslag å Kongl. Maj:ts gjorda framställning, anhålla, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbeta och för nästkommande års Riksdag framlägga förslag till lag angående blindundervisningen i riket. Vid utarbetandet af sådant lagförslag ansåges de nu framlagda grunderna för ordnandet af berörda undervisning kunna i hufvudsakliga delar göras gällande. Dock hade det syntes Riksdagen, särskildt med afseende derpå, att skolpligten för döfstumma barn vore för närvarande bestämd till högst åtta år, kunna ifrågasättas, huruvida omständigheterna påkallade, att den obligatoriska undervisningstiden för blinda skulle, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, i vanliga fall utsträckas till tio år, Betydelsen af ett sådant stadgande, ej minst ur ekonomisk synpunkt, ansåges böra föranleda en ytterligare utredning och pröfning af denna fråga.

Riksdagen hade beträffande undervisningsanstalterna för blinda icke funnit hvad i detta ämne blifvit förebragt innefatta tillräckligt stöd för ett afgörande, huruvida den redan inrättade förskolan för blinda borde för framtiden vara förlagd i Vexjö. Ytterligare torde nemligen böra utredas, huruvida, med afseende å en för blindskolan föreslagen nybyggnad, för hvars uppförande den hittills ifrågasatta kostnaden syntes vara alltför stor, tomtplats kunde i Vexjö eller annan välbelägen ort erhållas antingen utan afgift för statsverket eller åtminstone till väsentligt billigare pris än det, som fordrats för den af skolans styrelse förordade tomten. Först efter en tillfredsställande utredning i detta syfte torde platsen för denna förskola böra definitivt bestämmas. Så länge frågan härom vore sväfvande, ansåge Riksdagen icke lämpligt, att anslaget till skolan uppfördes på ordinarie stat.

Till följd af Riksdagens skrifvelse hade, enligt hvad departementschefen vidare meddelat, Kongl. Maj:t från direktionen för institutet för blinda å Tomtebodas infordrat utlåtande, huruvida den obligatoriska undervisningen för blinda borde, såsom hittills antagits, bestämmas till tio år, eller om den kunde förkortas med ett eller annat år, utan att undervisningens mål derigenom förfelades.

Till åtlydnad af Kongl. Maj:ts befallning hade direktionen inhemtat yttrande uti ifrågavarande ärende från såväl lärarekollegiet som direktorn vid nämnda institut.

Lärarekollegiet fäste uppmärksamhet på de svårigheter, som den intellektuella undervisningen af blinda medförde och hvilka hade med sig, att undervisningen af blinda kräde längre tid än undervisningen af fullsinnade, om man ville bibringa de förra samma intellektuella utbildning som de senare, hvilket ju endast vore hvad rättvisa och billighet fordrade.

Dertill komme, att man borde bibringa den blinde yrkesfärdighet, hvarigenom han kunde försörja sig sjelf. Denna gren af blindundervisningen borde, enligt kollegiets mening, ej förekomma i folkskolorna, i hvilka den dock borde föregås af någon handaslöjd för öfvande af handen och utrönande af yrkesanlaget, utan den borde förläggas till institutet, enär lärjunge, då han intoges i detta, hade uppnått den fysiska utveckling, att han kunde hafva nytta af ifrågavarande undervisning. Om den af Kongl. Maj:t föreslagna undervisningstiden blefve antagen, skulle sålunda lärjunge få använda sex år till utbildningen i något yrke. Denna tid, delad med den intellektuella undervisningen och förkortad genom ferier, vore kortare än den, som en seende yngling använde för att utbildas till gesäll i något yrke. Toge man dertill i betraktande de svårigheter, med hvilka den blinde hade att kämpa vid inlärande af något yrke, skulle man förstå, att han under nämnda tid ej gerna kunde uppnå full färdighet i mer än en eller annan gren inom yrket, och att han således finge hänvisas till förfärdigande af vissa arbeten inom yrket. Komme den blindes lärotid att afknappas, kunde man ej nå målet för yrkesundervisningen, hvilket vore att sätta den blinde i stånd att så vidt möjligt försörja sig sjelf.

Med hänsyn dertill att i döfstumskolorna lärotiden vore bestämd till åtta år, ville kollegiet påpeka, att, om döfstum icke hunne avsluta yrkesbildningen vid skolan, intet hinder förefunnes för honom att fullkomna sig i sitt yrke hos hvilken mästare hos helst, hvilket sväriligen låte sig göra för en blind, dels emedan en sådan ej gerna blefve mottagen som elev vid en verkstad, dels emedan hans utbildning behöfde ledas efter en viss metod och dels slutligen emedan han måste använda delvis andra verktyg än dem, som i allmänhet begagnades. Billigt vore dock, att den, som kunde inhemta den för institutet bestämda lärokurs på kortare tid än den obligatoriska, finge befrias från vidare skolgång.

Med stöd af de anförda skälen uttalade kollegiet den förhoppning, att den obligatoriska lärotiden måtte bestämmas till tio år.

Direktorn hade anført, bland annat, att institutet hade till uppgift att under de sex år, lärjungen vore vid institutet, meddela honom både en god folkskolebildning och en så pass omfattande yrkesbildning, att han, sedan han afgått från institutet, efter måttet af sin begåfning och sina krafter skulle sjelf kunna sörja för sin framtida utkomst. Med denna dubbla uppgift för ögonen kunde man ej anse den föreslagna undervisningstiden för lång utan snarare tvärtom, och i intet hänseende torde det vara tillrädligt att förkorta den. Men då en lärjunge kunde vara bättre begåfvad än en annan, och då ett handtverk vore lättare inlärdt än ett annat, vore det välbetänkt att ej fastslå en lärotid af tio år för alla lär-

jungar, utan borde det öfverlemnas åt direktionen att efter lärarekollegiets hörande utskrifva lärjunge före den fastställda tiden samt äfven behålla en eller annan lärjunge utöfver den regelmessiga undervisningstiden. I öfrigt hade direktorn anslutit sig till lärarekollegiets yttrande.

Vid öfverlemnande af direktorns och lärarekollegiets vid Tomteboda utlåtanden hade direktionen för institutet för blinda anført, att den i de af Kongl. Maj:t föreslagna grunderna för blindundervisningens ordnande upptagna bestämmelsen, att barnet skulle vara skolpliktigt under de tio år, som följde efter dess intagning i skola, endast innefattade ett bibehållande af den tid, som för närvarande vore anslagen för barnens undervisning vid blindskolan och blindinstitutet, samt att direktionen hufvudsakligen på de skäl, som af lärarekollegiet och direktor blifvit anförda, ansåge, att denna normala undervisningstid icke kunde förkortas, utan att derigenom äfventyrades att förfela det mål, som med undervisningen afsåges, nemligen barnens utveckling i intellektuelt afseende och utbildande i yrkeskicklighet derhän, att de blefvo mäktiga att efter utskrifningen från institutet i större eller mindre mån bidraga till sitt uppehälle, men att direktionen borde få rätt att före utgången af den normala undervisningstiden låta utskrifva barn, som visat sig antingen hafva dessförinnan förvärfvat sådana insigter och färdigheter, att det ansåges böra befrias från skolgång, eller vara så svagt begåfvadt, att dess fortsatta undervisning vid institutet vore utan gagn.

Vidare hade Kongl. Maj:t med anledning af Riksdagens skrifvelse anmodat styrelsen för blindskolan i Vexjö att inkomma med utlåtande, huruvida, om det komme i fråga att för skolan uppföra egen byggnad, tomtplats skulle kunna erhållas i Vexjö antingen utan kostnad för statsverket eller för väsentligt billigare pris än det, som fordrats för den tomt, som af skolans styrelse förordats, eller, om det ansåges tjenligare att för skolan tills vidare hyra lokal, lämplig sådan derstädes skulle kunna anskaffas.

I den 14 oktober 1895 afgifvet utlåtande hade styrelsen yttrat, att för närvarande ingen utsigt förefunnes att kunna genom förhyrning anskaffa lämplig lokal till blindskolan, ty dels stode ingen annan lokal än den, skolan nu använde, att erhålla, och dels hade styrelsens bemödanden att förmå enskild person att uppföra en byggnad, som för skolan kunde förhyras, ej kröntes med framgång. Enda sättet att lösa den för skolan viktiga frågan om anskaffandet af en tjenlig lokal syntes därför vara, att staten låte uppföra en ändamålsenlig byggnad. Styrelsen hade därför anhållit hos stadsfullmäktige i Vexjö, att Vexjö stad måtte för en möjligen blifvande blindskolebyggnad utan kostnad för statsverket upplåta endera

af två af styrelsen föreslagna byggnadsplatser. Stadsfullmäktige beslöto ock den 26 september 1894 att för ifrågavarande ändamål upplåta två tomter i kvarteret Gustaf Adolf utan annan kostnad för staten än erläggande af den årliga afgäld — lösen för 7,8 hektoliter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter tioårigt medelmarkegångspris — staden sjelf måste betala för dessa tomter i denna stadsdel, som förut tillhört domprostegården och till hvilken staden förvärfvat ständig besittningsrätt.

Den erbjudna platsen, som innehölle 63,46 ar, lemnade godt utrymme för icke blott sjelfva byggnaden, hvilken komme att upptaga omkring en femtedel deraf, utan äfven för en tillräckligt stor lekplan med lämplig lutning för dagvattnets aflopp. För öfrigt bestode platsen, som hade en fri och i allo fördelaktig belägenhet, till större delen af öppen åkerjord och kunde med lätthet planeras.

Utanför stadens reglerade område kunde tomt visserligen hafva erhållits utan afgäld, men, då förläggandet af skolan så långt utom staden skulle medfört större kostnader än den till omkring 50 kronor uppgående årliga afgälden för den nu upplåtna tomten, hade styrelsen ej tvekat att gifva denna företråde framför andra tomter, som möjligen kunnat erhållas.

Den upplåtna byggnadsplatsen stode skolan till buds intill den 1 januari 1899. Skulle dessförinnan något beslut om dess bebyggande för blindskolan icke hafva fattats, torde enligt styrelsens förmenande vid en förnyad anhållan hos stadsfullmäktige intet hinder möta för en förlängning af upplåtelsen utöfver denna tid.

På grund af det anförda hade styrelsen förordat, att egen byggnad måtte uppföras åt skolan, och, då nya byggnadsritningar med en efter den erhållna tomtplatsens dimensioner öfverensstämmande grundplan jemte nytt kostnadsförslag borde utarbetas, hade styrelsen, som, efter nu gjorda beräkningar, vore förvissad derom, att de i styrelsens föregående förslag upptagna kostnadsberäkningar i väsentlig mån skulle kunna nedbringas, hemställt, att sådana ritningar jemte kostnadsförslag måtte genom styrelsens försorg få uppgöras.

För egen del har departementschefen anført, att han på de af såväl direktor och lärarekollegiet vid institutet för blindas som äfven direktionen för nämnda institut angifna skäl ansåge, att den obligatoriska undervisningstiden för blindas barn ej kunde nedsättas från tio till åtta eller ens nio år, enär derigenom en stor del af eleverna ej skulle vid institutet kunna uppnå den färdighet och öfning i handarbete, som vore af nöden för att de, sedan de lemnat läroanstalten, skulle kunna sjelfva förtjena sitt uppehälle eller åtminstone till någon väsentligare del dertill bidraga.

Då stadsfullmäktige i Vexjö beslutit att för en möjligen blifvande blindskolebyggnad i nämnda stad upplåta två tomter i kvarteret Gustaf Adolf utan annan kostnad för staten än erläggande af den årliga afgäld, lösen för 7,8 hektoliter spanmål, hälften råg och hälften korn, efter tioårigt medelmarkegångspris, som staden sjelf måste betala för dessa tomter, och att detta anbud i fråga om de omförmälda tomternas upplåtande till skolan skulle å stadsfullmäktiges sida gälla till den 1 januari 1899; samt styrelsen för blindskolan i Vexjö uttalat som sin åsigt, att, om beslut rörande uppförande af byggnad för blindskolan på ifrågavarande plats intill denna tid icke blifvit fattadt, stadsfullmäktige icke skulle vägra att, med fasthållande af sitt beslut i öfrigt, förlänga den tid, för hvilken löftet om upplåtelse af den ifrågasatta platsen skulle gälla, syntes departementschefen intet hinder vara för att på ordinarie stat uppföra anslaget till förskolan för blinda i Vexjö, hvilket hittills varit uppfördt på extra ordinarie stat, helst som, derest förläggande af skolan till annan ort, innan den ifrågavarande byggnaden ännu blifvit uppförd, ansåges fördelaktig, flyttning af henne derigenom icke på något sätt förhindrades.

När skoltvånget blifvit fullständigt genomfördt, syntes det departementschefen böra blifva föremål för pröfning, huruvida de vid institutet för blinda befintliga friplatser, som betingades af det till institutet beviljade anslag af allmänna medel, borde fortfarande bibehållas. Då syntes ock tiden vara inne att taga i öfvervägande, huru de till institutet hörande donationsmedlen lämpligast kunde, i öfverensstämmelse med donationsbrevfvens innehåll, till blindundervisningens fromma användas, och statens utgifter för denna undervisning sålunda i någon mån minskas.

Den utredning, som Kongl. Maj:t, med anledning af hvad nästlidet års Riksdag anført, låtit verkställa beträffande den tid, som en nöjaktig undervisning af blinda i regel kunde anses kräfva, synes utskottet hafva gifvit tillräckligt stöd för lämpligheten af det stadgande om skolpligten för blinda, som innefattades i de för nämnda Riksdag framlagda grunder för blindundervisningens ordnande och som nu upptagits i Kongl. Maj:ts förslag till förordning angående samma undervisning. På grund häraf, och då jemväl öfriga bestämmelser i detta förslag äro hemtade från nyssnämnda grunder och af 1895 års Riksdag lemnats utan anmärkning, anser utskottet samma förslag böra i allt väsentligt vinna Riksdagens bifall. Då emellertid de föreslagna bestämmelserna äro af den natur, att de af Riksdagen gemensamt med Konungen stiftas, bör enligt utskottets mening benämningen

förordning utbytas mot lag. Hvad angår förslaget affattning i öfrigt, har utskottet icke haft anledning tillstyrka annan förändring, än att, i stället för det i början af 3 § förekommande uttrycket: »alla sådana barn, som i § 1 mom. 1 af denna förordning omförmålas», lämpligen synes böra införas orden: »alla sådana barn, å hvilka, enligt § 1, denna lag eger tillämplighet». Beträffande innebörden af de föreslagna bestämmelserna, har utskottet velat påpeka, att af 5 §, jemförd med öfvergångsstadgandena, torde framgå, att vederbörande landstingsområde och stad, som ej i lands-ting deltagar, äro skyldiga att jemväl under tiden, innan skolpligten blifvit fullständigt genomförd, erlägga afgift för de i skolåldern varande barn, hvilka, utan att vara skolpligtiga, med stöd af öfvergångsstadgandena erhålla undervisning vid läroanstalt för blindas.

Med afseende å det Riksdagen meddelade förslaget till stadga för läroanstalter för blindas, har utskottet icke haft annat att erinra, än att den i 3 § intagna bestämmelsen, att vid förfall för medlem i styrelsen öfver förskolan vid Vexjö skolans rektor må för tillfället inkallas såsom beslutande styrelseledamot, synes i vissa afseenden gifva anledning till betänkligheter. Enligt utskottets mening borde såväl i styrelsen öfver denna skola som i direktionen öfver institutet och förskolan å Tomtebodas suppleanter af Kongl. Maj:t utses.

Under förutsättning att blindundervisningen varder genom lagbestämmelser ordnad på sätt nu förordats, anser utskottet, att Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar beträffande undervisningsanstalter för blindas böra i hufvudsakliga delar af Riksdagen bifallas. Hvad angår blindskolan i Vexjö, håller utskottet före att, då med afseende å det af stadsfullmäktige i nämnda stad gjorda erbjudandet af byggnadstomt för skolan det synes antagligt, att densamma för framtiden skall förblifva derstädes förlagd, hinder icke vidare bör möta för att anslag till denna skola varder å ordinarie stat uppfördt, helst om föreståndaren och lärarinnorna tillförbindas att fortfarande vid henne tjänstgöra, äfven i det fall att hon blefve förflyttad till annan ort. Enligt hvad inhemtas af det förslag till stat, som af blindskolans styrelse blifvit upprättadt och som ligger till grund för Kongl. Maj:ts framställning om ett ordinarie anslag för skolan å 13,500 kronor, förekommer bland skolans årliga utgifter ett belopp af 4,000 kronor till hyra af lokal. Då emellertid, derest den ifrågasatta nybyggnaden för skolan varder utförd, sistnämnda utgiftspost kommer att upphöra, synes anslag för detta ändamål böra beviljas endast å extra stat. Emot de af Kongl. Maj:t föreslagna aflöningsförmånerna för rektor och lärarinnor vid skolan har utskottet icke haft något att erinra, och anser utskottet, att aflöningsarna till denna personal, utgörande tillsammans 5,000

kronor, äfvensom det till arfvode för sekreterare- och räkenskapsgörsmål m. m. i styrelsens statförslag upptagna belopp af 300 kronor böra uppföras i en af Riksdagen fastställd aflöningsstat för skolan, slutande å 5,300 kronor, hvilken summa jemte 4,200 kronor för bestridande af skolans öfriga utgifter bör å ordinarie stat anvisas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då utskottet icke haft något att erinra emot hvad Kongl. Maj:t för öfrigt i denna fråga föreslagit, får utskottet hemställa,

1:o) att Riksdagen må för sin del antaga följande

L a g

angående blindundervisningen.

§ 1.

Mom. 1. Med blinda, å hvilka denna lag är tillämplig, afses icke blott de, som äro helt och hållet oförmögna att se, utan äfven sådana, hvilkas synförmåga är till den grad försvagad, att de icke med någon egentlig fördel kunna deltaga i vanlig skolundervisning.

Mom 2. Å blinda, som tillika äro döfstumma eller sinnesslöa, eger denna lag ej tillämplighet.

§ 2.

Erforderliga anstalter för blinda barns uppfostran och undervisning upprättas af staten och utgöras af dels förskolor, till hvilka är förlagd den förberedande undervisningen, dels institut för undervisningens fortsättande och afslutande.

§ 3.

Alla sådana barn, å hvilka, enligt § 1, denna lag eger tillämplighet, skola till undervisning inställas i vederbörlig af staten upprättad läroanstalt för blinda, så

vida icke föräldrar eller målsmän, som sådant föredraga, enskildt sörja för undervisningen af dem, som stå under deras målsmanskap, eller barn befinnes behäftadt med sådan sjukdom, att detsamma ej anses böra i offentlig läroanstalt intagas.

Vederbörande skolråd skall tillse, att blindt barn, i enlighet med denna lag, varder i läroanstalt intaget, äfvensom att barn, som enskildt undervisas, erhåller sådan undervisning, att den i noggrannhet och omfattning hufvudsakligen motsvarar den, som meddelas i offentlig läroanstalt för blinda. Kommer till skolrådets kännedom, att blindt barn afhålles från undervisning eller icke erhåller nöjaktig sådan, skall skolrådet ålägga barnet skolgång i offentlig läroanstalt för blinda. Skulle föräldrar eller målsmän tredskas att efterkomma hvad i afseende å de blinda barnens undervisning i denna lag finnes stadgadt eller hvad af vederbörande skolråd på grund deraf föreskrifves, skola de tredskande undergå varning af skolrådet. Blifver sådan varning fruktlös, må barnet kunna från föräldrar eller målsmän skiljas och på deras bekostnad sändas till vederbörlig läroanstalt.

§ 4.

Skolåldern räknas från och med det år, under hvilket barnet fyller sju år, och må dess skolgång ej uppskjutas längre än till det år, under hvilket barnet fyller nio år.

För barn, som blifvit blindt efter sist nämnda tid eller af förekommen anledning icke, på sätt ske bort, i läroanstalt för blinda intagits inom nu stadgad tid, fortfar skyldigheten att till undervisning i sådan anstalt inställas, till dess barnet fyller fjorton år.

Barn är skolpliktigt under de tio år, som följa efter dess intagning i läroanstalt, derest icke barnet före denna tids utgång inhemtat sådana kunskaper och färdigheter samt uppnått den utveckling, att det anses böra från skolgång befrias, eller är så svagt begåfvadt, att dess fortsatta viselse i läroanstalt anses vara utan gagn.

§ 5.

För hvart och ett blindt barn, som, på grund af bestämmelserna i denna lag, är intaget i på statens bekostnad upprättad läroanstalt för blindas, vare sig förskola eller institut, skall af vederbörande landstingsområde eller af stad, som ej i landsting deltagar, erläggas en årlig afgift af 300 kronor.

§ 6.

Landsting eller stadsfullmäktige i stad, som ej i landsting deltagar, ega att för hvarje till landstingsområdet eller staden hörande barn, som, enligt hvad i denna lag stadgas, är intaget i förskola för blindas eller i blindinstitut, bestämma en viss årlig afgift, med hvilken föräldrar eller målsmän skola bidra till betäckande af kostnaderna för barnets vistelse vid skolan eller institutet.

De föräldrar eller målsmän, hvilka icke ega tillgång till afgiftens erläggande, skola genom fattigvårdens försorg härutinnan understödjas.

§ 7.

De närmare föreskrifter, som för tillämpningen af denna lag kunna erfordras, utfärdas af Kongl. Maj:t.

Öfvergångsstadganden.

Undervisningen för i skolåldern varande blindas barn skall blifva obligatorisk från och med år 1899.

Skolpligten inträder successivt, så att år 1899 endast de barn, som under detta år fylla 9 år, blifva skolpliktiga, dock med rätt för öfriga i skolåldern varande barn att begagna undervisningen, om och i den

mån i undervisningsanstalterna utrymme kan för dem beredas.

samt, vid bifall härtill,

2:o) att Riksdagen, under förutsättning att den under 1:o intagna lag varder af Kongl. Maj:t godkänd, må

dels medgifva:

a) att, utom de redan befintliga undervisningsanstalterna för blinda: blindinstitutet å Tomteboda, förskolan för blinda i Vexjö och handverksskolan i Kristinehamn, upprättas ännu en förskola för blinda å Tomteboda;

b) att vid förskolan i Vexjö anställas 1 rektor, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal, med skyldighet för rektorn och lärarinnorna att tjänstgöra vid skolan, äfven om densamma skulle förflyttas från Vexjö till annan ort;

c) att vid förskolan å Tomteboda, som förestås af rektorn vid institutet för blinda, anställas 1 första lärarinna, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal;

d) att rektorn vid förskolan i Vexjö erhåller i årlig lön 2,000 kronor, första lärarinnan vid förskolan å Tomteboda 1,200 kronor samt hvar och en af öfriga lärarinnor vid båda skolorna 1,000 kronor;

e) att rektorn och samtliga lärarinnor få fri bostad och värme vid läroanstalten;

f) att såväl rektorn som lärarinnorna skola vara berättigade till två ålderstillägg å 300 kronor hvarterda efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, hvilka ålderstillägg skola utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till åldersstillägg, med rätt för vederbörande att i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodräkna sig tid, hvarunder de före ny stats tillämpning innehaft tjänst vid statens läroanstalter för blinda;

dels ock

g) med fastställande af följande aflöningsstat för förskolan för blinda i Vexjö:

aflöning åt rektorn	kr. 2,000: —
» » 3 lärarinnor med 1,000 kronor till hvarje	» 3,000: —
arfvode för sekreterare- och räkenskaps- göromål m. m.	» 300: —
	<hr/>
	Summa kr. 5,300: —

å ordinarie stat för samma skola anvisa 9,500 kronor;

h) till hyra för lokal för förskolan för blinda i Vexjö å extra stat för år 1897 bevilja 4,000 kronor; samt

i) till uppförande af en byggnad för en förskola för blinda vid Tomtebodas samt för bestridande af kostnader för uppgjorda ritningar och kostnadsförslag till denna byggnad bevilja 81,950 kronor och deraf på extra stat för år 1897 anvisa 50,750 kronor.

Stockholm den 23 april 1896.

På det sammansatta utskottets vägnar:

GOTTFRID BILLING.
